

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	33493
Nom	Fonaments del treball social
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	12.0
Curs acadèmic	2024 - 2025

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1311 - Grau Treball Social	Facultat de Ciències Socials	1	Anual

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1311 - Grau Treball Social	1 - Fonaments del Treball Social	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
MONTALBA OCAÑA, CARMEN	350 - Treball Social i Serveis Socials

RESUM

L'assignatura de "Fonaments en treball social" és la primera aproximació de les estudiantes i els estudiants a la disciplina i professió del treball social. Comparteix amb altres matèries el desenvolupament de les competències que li han estat assignades, com són ara : "Investigació, diagnòstic i avaluació en treball social", "Psicologia", "Sociologia", "Salut i treball social", "Antropologia", "Igualtat de gènere i no discriminació", "Dret" i "Economia".

L'assignatura és el substrat a partir del qual s'adquireixen les competències de les matèries de "Mètodes, models i tècniques de treball social" i d'"Habilitats socials i de comunicació en treball social".

A través d'aquesta assignatura emprendrem una exploració del món en què vivim i del paper del treball social en ell, un viatge que compartirem amb moltes altres veus, personatges i situacions, realitats a les quals ens acostarem amb els nostres coneixements i també amb el coneixement d'altres.

En aquesta experiència ens iniciarem en aquells sabers, capacitats i habilitats que necessitem per a ser bons/es professionals, conscients i compromesos/es amb aquesta professió a partir d'un pensament disciplinari. O, dit d'una altra manera, començarem a formar-nos com a treballadors/res socials i a descobrir i conèixer diferents possibilitats i maneres d'actuació professional. I ho farem mitjançant un treball cooperatiu, reflexiu i continuat al llarg del curs, en el qual:

- Comprendrem què és i què significa el treball social, com sorgeix, per què i amb quins propòsits.
- Els seus valors, criteris ètics i principis fonamentals.
- Tractarem d'identificar i integrar coneixements sobre les problemàtiques socials que afecten tantes persones, grups i comunitats, i sobre els processos, valors i institucions socials en joc.
- Inclourem altres relats i documents per a il·lustrar aspectes objectius i subjectius de la realitat que ens ajudaran a ampliar el focus de la nostra mirada i a descobrir que en la vida de les persones hi ha molt més del que solem considerar com a realitat, i a partir d'això reflexionarem sobre les nostres pròpies representacions, condicionaments i possibilitats d'acció professional.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

No s'han especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

1311 - Grau Treball Social

- Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé descansa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Capacitat per a treballar i valorar de manera conjunta amb persones, famílies, grups, organitzacions i comunitats les seues necessitats.
- Capacitat per a actuar en la resolució de les situacions de risc amb les persones, així com per a les pròpies i les dels col·legues de la professió.
- Capacitat per a establir relacions professionals a fi d'identificar la forma més adequada d'intervenció.
- Capacitat per a intervenir amb persones, famílies, grups, organitzacions i comunitats per ajudar-los a prendre decisions ben fonamentades sobre les seues necessitats, circumstàncies, riscos, opcions preferents i recursos
- Capacitat per a valorar les necessitats i opcions possibles per orientar una estratègia d'intervenció.
- Capacitat per a establir i actuar per a la resolució de situacions de risc prèvia identificació i definició de la seua naturalesa.

- Capacitat per a establir, minimitzar i gestionar el risc cap a un mateix i els col·legues per mitjà de la planificació, la revisió i el seguiment d'accions per limitar l'estrès i el risc.

R.A-1. Comprèn críticament la naturalesa del treball social com a professió i com a disciplina, i les seues relacions amb les diverses ciències socials.

R.A-2. Coneix els principals elements de la història del treball social i l'acció social i les tendències actuals del treball social.

R.A-3. Coneix els principals corrents teòrics constitutius del treball social com a disciplina.

R.A-4. És capaç d'identificar els principals grups de persones ateses, tipus de problemes i de respostes i espais en què es desenvolupa el treball social en una societat diversa.

R.A-5. És capaç de reconèixer els punts de contacte i les diferències amb altres professions d'ajuda, de l'educació i l'animació i amb l'activitat voluntària.

R.A-6. És capaç d'analitzar la relació entre les polítiques institucionals, les exigències legals i els límits professionals en el desenvolupament del treball social.

R.A-7. Analitza i comprèn els conceptes morals de drets, responsabilitat, llibertat, autoritat i poder en la pràctica del treball social.

R.A-8. És capaç d'aplicar la base de valors, les normes ètiques i els codis deontològics de la pràctica del treball social, i de seguir-los i d'analitzar críticament els casos en què sorgeixen dilemes ètics.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Evolució històrica del treball social

- Evolució històrica del treball social: evolució de les idees i pràctiques d'intervenció en la pobresa; els orígens del treball social: institucions, primeres conceptualitzacions, modalitats i figures destacades; relacions del treball social amb els drets humans i els estats de benestar.

- El treball social a Espanya; etapes: des de 1930 fins al 2010; el procés de formalització dels estudis de treball social.

2. El treball social en l'actualitat.

- El treball social com a disciplina en el marc de les ciències socials: principals orientacions teòriques en el treball social; definicions del treball social; fins i objectius del treball social.

- El subjecte professional: perfil i competències del treballador/a social; identitat professional.

- L'espai professional: àmbits d'exercici del treballador social; relacions del/a treballador/a social amb professionals d'altres disciplines en l'espai ocupacional.

3. Subjecte i objecte en el treball social

- Objecte del treball social: les necessitats humanes: concepcions teòriques, teories i classificacions; els problemes socials: conceptes, característiques i anàlisi; els problemes socials actuals: tendències i demandes socials.

- Subjecte del treball social: el treballador/a social i la seua relació amb persones, grups i comunitats; la capacitat d'agència de les persones, els grups i les comunitats.

4. Ètica i deontologia professional del treball social

-Conceptes bàsics: perspectives ètiques bàsiques i treball social; valors i principis ètics en el treball social: origen i evolució.

- Ètica i situacions de treball: codis d'ètica professional d'aplicació en l'actualitat; problemes i dilemes ètics en l'exercici professional.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	120,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	12,00	0
Elaboració de treballs en grup	20,00	0
Elaboració de treballs individuals	13,00	0
Estudi i treball autònom	15,00	0
Lectures de material complementari	15,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	20,00	0
Preparació de classes de teoria	50,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	25,00	0
Resolució de casos pràctics	10,00	0
TOTAL	300,00	

METODOLOGIA DOCENT

- Lliçó magistral participativa: presentació a càrrec del/a professor/a dels continguts de cada unitat temàtica, en què es fan ressaltar els conceptes i processos principals. La presentació es basarà en recursos diversificats: esquemes, power point, vídeos, documentals...

- Debats i discussions a l'aula.
- Activitats de tipus expositiu: exposicions teòriques, presentació de treballs.
- Activitats pràctiques: resolució de casos, resolució d'exercicis, role-playing...
- Treball col·laboratiu / treball en equip dels/es estudiants: reflexió crítica d'audiovisuals: pel·lícules o documentals.
- Tutorització individual, grupal i/o virtual: en horari establert per cada professor/a.

AVALUACIÓ

- 1.- Prova escrita de resposta oberta per a comprovar la capacitat d'expressió escrita, l'organització d'idees, la capacitat d'aplicació, l'anàlisi i la creativitat. Treballs individuals i/o examen, seleccionats per a cada unitat temàtica: ponderació mínima i ponderació màxima entre 0,0 i 50,0.
- 2.- Avaluació de projectes o treballs acadèmics: poden ser treballs breus o amplis i complexos propis dels últims cursos que fomenten el desenvolupament de capacitats de recerca i selecció d'informació, organització i pensament crític: ponderació mínima i ponderació màxima entre 0,0 i 40,0. No recuperable.
3. Avaluació de supòsits pràctics en què els/les estudiants mostren l'adquisició de competències en relació amb la resolució de problemes, treball col·laboratiu i capacitat d'anàlisi: ponderació mínima i ponderació màxima entre 0,0 i 10,0. No recuperable.

Es procedirà a la suma de les tres parts quant s'haja aconseguit, com a mínim, el 50% en la prova escrita.

S'han de superar les corresponents proves avaluatives per a superar l'assignatura.

Us recordem que:

El plagi és "l'acció de deshonestat al moment de copiar en el substancial obres alienes presentant-les com a pròpies" (Reducindo et al., 2017, p. 300). I, el ciberplagi "ocorre quan es presenta un treball com a fruit del treball personal quan realment és informació copiada parcial, mitjana o totalment d'un autor sense cap mena de crèdits o bibliografia. Normalment succeeix amb textos [...] en línia" (Sarrià i De Francisco, 2018, p. 4).

No incórrer en pràctiques com les referides implica fer un ús responsable i ètic de la informació que s'utilitza en els treballs acadèmics. Les Normes APA-7a Edició són l'instrument imprescindible per aconseguir l'honestat acadèmica tal com us indicarem en els treballs d'avaluació contínua que presenteu al llarg del quadrimestre.

Dit l'anterior, a partir del segon quadrimestre de primer curs, en totes les assignatures es prestarà especial atenció, en l'avaluació contínua de treballs, al compliment de les pràctiques d'honestat acadèmica i respecte per la propietat intel·lectual de tercers, mitjançant l'ús de la citació i presentació de treballs acadèmics, seguint normes APA-7a edició.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Aguilar, Mª J. (2013). Trabajo Social. Concepto y metodología. Paranimfo-Consejo General del Trabajo Social.
- Banks, S. (1997). Ética y valores en el Trabajo Social. Paidós, Col. Trabajo Social.
- De Rivas, M.J. (2002): Manual de Treball Social, Universitat de València, València.
- Fernández García, T (2009): Fundamentos de Trabajo Social. Alianza Editorial.
- Gregori, T, Martínez, L, Montalba, C y Vázquez, A.I. (2021) Construir el Trabajo Social. Evolución y desarrollo de una disciplina. Tirant lo Blanch.
- Hernández, L y Curbelo, A (2017). Otro Trabajo Social es posible. Construyendo ciudadanía. CIMAS: Observatorio Internacional de Ciudadanía y Medio Ambiente Sostenible. Url: <https://www.cpalsocial.org/documentos/627.pdf>
- Richmond, M.E. (1995). El Caso Social Individual. El Diagnóstico Social. TALASA.ED
- Román Maestre, B. (2016). Ética de los servicios sociales. Editorial Herder.
- Soydan, H. (2003). La historia de las ideas en el Trabajo Social. Consell General de Col·legis Oficials de T.S i A.S - Tirant Lo Blanc
- Howe, D. (1999). Dando sentido a la práctica. Una introducción a la teoría del trabajo social. Editorial Maristá.

Complementàries

- Addams, J. (2014). Veinte años de Hull House/Jane Addams: estudio introductorio y comentarios de Remedios Maurandi Guirado. Universidad de Murcia. Servicio de Publicaciones.
- Ander Egg, E. (1996). Historia del Trabajo Social. Humanitas.
- Barbero, J.M. (2002). El Trabajo Social en España. Mira editores.
- Consell General Diplomats en Treball Social (1999). Código Deontológico de la Profesión de Diplomado en Trabajo Social.

- Doyal, L. y Gough, I (1994). Teoría de las necesidades humanas. Icaria-FUHEM.
- Fernández, T. y De Lorenzo, R. (edits.) (2014). Trabajo Social. Una historia global. McGraw-Hill.
- Gutiérrez, A (ed). (2017). Sobre los orígenes, transformaciones y actualidad del Trabajo Social. UNED.
- Idareta, F. (2020). Concepción Arenal. Reformadora Moral y Social desde la compasión. Consejo General de Trabajo Social y Ediciones Paraninfo.
- Melano, M.C. (2001). Un Trabajo Social para los nuevos tiempos. La construcción de la ciudadanía. Lumen-Humanitas.
- Raya, E., Caparrós, N., Lorente, B. (coord.) (2017). Ciencia y esencia en la práctica del Trabajo Social. Tirant Humanidades.
- Rondón, L.M. y Taboada, Mª L. (coord.) (2013). Voces para la ética del Trabajo Social en tiempos trémulos. Consejo General del Trabajo Social-Paranimfo.
- Sánchez, A. (1999). Ética de la intervención social. Paidós. Col. Trabajo Social 7.